

D'integrasiun, migraziun, reformitis ed auter

Al Lunch d'AvenirSocial han ils professiunists da lavur sociala en Surselva brattau meinis ed ideas

DA SUSI ROTHMUND / ANR

■ **Dacuort ha giu liug ella cafetaria dalla casa da dimora Argo a Glion il lunch AvenirSocial. Luvrers socials, pedagogs socials ed auters professiunists da lavur sociala han neze-giu quella sentupada per em-pren-der d'enconuscher novas fatschas, brattar ideas e meinis ni semplamein per dar ina paterlada.** Avenir Social ei l'Associasiun representativa dils professiunists da lavur sociala cun scola-zium sin scalem da scola specialisada su-periura, scol'aula specialisada ni uni-versitad en Svizra. AvenirSocial ha pia igl intent d'unir ils professiunists da la-vur sociala. L'associasiun defenda e re-presenta ils interess professiunals, eco-nomics e socials da ses commembers. La secziun grischuna ei vegnida funda-da 1972 ed ha – sin plaun cantunal – las medemas finamiras sco l'unioni na-ziunala. Ella lavur dalla secziun han puncts principals sco la politica socia-la e da mistregn prioritad. «En conve-gnientscha e cul sustegn dall'associa-zium naziunala s'engaschein nus per fairas cundiziuns da rama per car-stgauns disavantagias socialmeins. Nua ch'igl ei mo pusseivel sespruein nus d'intervegnir gia el process legislativ e per far valer ad uras il pugn da vesta dils professiunists da lavur sociala da nos-sas clientas e da nos clients», ha *Claudia Tomaschett* declarau. La responsa-bla pil ressort da survetschs dalla sec-zium dil Grischun ha plinavon puntuau che la promoziun dalla lavur sociala da scola hagi gronda prioritad per Avenir-Social Grischun. L'Agentura da novi-tads rumantscha ha plidentau enza-cons professiunists da lavur sociala en Surselva pertuccont prioritads, pro-blems ed accents principals che fa-tschentan els actualmeins il pli fetg.

medema. Nossa lavur da cussegliazium resta.

**Fabienne Schöb, 27
Lavur sociala da scola Flem**

Sper la lavur da cussegliazium da scolaras,

Philipp Tuor, 51

Cussegliaier da professiun e carriera
Actualmeins eis ei pli sempel d'anflar plazzas d'emprendissadi ch'igl onn var-gau. La situaziun demografica ha gron-da influenza, per emprendre certs mi-stregns san ils giuvenils denton buca far auter che ir ella Bassa. Ils zenit dil diem-ber da quels che bandunan la scola para d'esser contonschius. Ussa vegn quei diember pli e pli pigns aschia ch'igl ei era pli sempel d'anflar plazzas d'emprendis-sadi. El futur savessen perencunter ils pa-truns haver pli grev d'anflar empredists adattai. Quei secapescha mo sche la si-tuaziun economica resta pli u meinis la

scolars e persunas d'instrucziun lavurel jeu intensivameins vid in plan da preven-zium. La finamira da quei plan ei ch'ils scolars vegnien confruntai – conform al scalem – cun tuts impurtonts temas da prevenziun. En Surselva ei Flem il mu-ment la suletta scola che ha introduciu la lavur sociala da scola.

**Tumaisch Desax, 58
Cussegliaier da personal RAV**

Ei vegn pli e pli problematic d'anflar plazzas da lavur per persunas cun pro-blems da sanadad. Era per tals che han mo pigns impediments dil tgerip ni psi-

**Silvio Albin, 59
Luvrer social**
Nus sepreparein silla nova finanziaziun

da tgira che va en vigur l'entschatta scha-ner 2011. Actualmeins ha era la realisa-zium dils projects da Palliative Care ella regiun gronda prioritad.

**Lucia Lechmann Carigiet, 38
Logopeda**

Nus tscherchein soluziuns per ina va-

**Cristina Guhl, 40
Survetsch psicologic da scola**

Il mument ei l'integrasiun in punct cen-

**Robert Cajacob, 57
Luvrer social**

La migraziun porta a nus novas sfidas e

pensums en connex cullas finanzas, fa-miglia, lungatg e cultura. La situaziun sociala actuala ella regiun influenzescha fetg nossa lavur. Nossa finamira eis ei da procurar che nossa glied drovi negin su-stegn public.

sta puschida da terapias per carschi ed affons ella Surselva. Nus havein igl avantag che la Regiun Surselva porta nus, quei dat in sentiment da segirtad. «Reformitis», mesiras da spargn, aug-ment da lavurs administrativas e ba-sas tarifas da Santésuisse engrevieschan nossa lavur terapeutica che schai a nus a cor. Nus essan en ina fasa tran-sitoria e sperein da saver porscher era egl avegnir nies survetsch allas vi-schnauncas.

LAAX

Referat da Rico Valär

(cp) Ils 6 d'october 2010 allas 19.00 ha in referat da *Rico Valär* liug ell'aula dil Center da lungatg, cultura e formaziun a Laax, Via Curtgin pign 35.

Ni italians, ni tudais-chs! Rumantschs vulains restar! Peider Lansel e ses combat per il rumantsch.

Peider Lansel (1863–1943) s'è enga-schà ferventameins per il muviment ru-mantsch e per la preservaziun e docu-mentaziun dal patrimoni cultural da l'Engiadina. Tranter las duas guerras mundialas, cur ch'ins ha pretendi en Ita-lia ch'il rumantsch saja in dialect talian e che las valladas rumantschas stuessian vegnir annectadas è Lansel daventà in dals portavuschs en il cumbat per il dretg d'existenza dal rumantsch che ha manà 1938 a la reconuschientscha dal ru-mantsch sco quarta lingua naziunala. Il referat dat in invista en l'activitad pro rumantscha da Peider Lansel ed en docu-ments unics or da ses fascinant relasch.

In arranschament en collavuraziun cun la Societad per la perscrutaziun da la cultura grischuna.

Premi europeic per Vrin

■ (lq) **La vischnanca da Vrin ha sur-vegniu in premi europeic per la renova-zium dal vitg. Tenor la giuria vegni Vrin undraus per il svilup dil vitg, cumples-siv, persistent e d'aula qualitat.** Quei premi vegn surdaus mintga dus onns el rom d'ina concurrenza instradada dalla Cuminonza da lavur europeica pil svilup dils vitgs. Tut en tut ha ins premiau 30

projects en l'Europa. Sper Vrin ha era la vichnaunca da S. Martin el cantun Valleis giu la cuida da prender encunter vender-dis vargau il premi a Taufers el Tirol. Ils dus vitgs ein vegni susteni dalla confede-raziun en connex culla meglieraziun ge-nerala e per in project per la promoziun dil svilup regional e la promoziun da pro-ducts indigens e regionals.

Renconuschien-tscha europeica pil vitg lum-ne-zian da Vrin.

FOTO J. MENOLFI

NOSSADUNNAUN

Uestg Vitus e ses spirituals

(anr) Dacuort ei il Cussegl dils spirituals dalla diocesa da Cuera seradunau en il center da giuventetgna e scolaziun a Nossadunnaun per sia secunda sesida an-nuala. Suentar ver urau, aviert la sesida e l'introducziun tras uestg *Vitus Huonder* ha igl advocat *Adrian von Känel* infor-mau davart la lavur dalla gruppa specia-la «Abus sexuals ella pastoraziun», in gremi dalla Conferenza episcopala svizra.

Tenor in communicau dil cussegl episcopau ha igl uestg supplicau il cussegl dils spirituals per in dicuors davart l'eventuala nominaziun d'in secund uestg auxiliar. Ei hagi lu era dau ina in-tensiva ed informativa discussiun per tuts participai. Igl uestg vegn a prender

posiziun en caussa suenter ch'ils discuors cun tuts davart quei tema ein a fin.

Il tierz tema ha pertuccau la pratica concernent la procedura d'extrar dalla Baselgia. Igl official diocesan, *Joseph Bonnemain*, ha commentau la situaziun actuala che seigi fetg differenta da pleiv tier pleiv. El ha rendiu attents alla pus-seivladad per las pleivs che recamondi a quellas da buca confirmar las extradas, perquei che talas effectueschens ch'in re-tuorn dils sortents ella Baselgia seigi ton sco exlaus. Suentar diversas informa-zions dalla direcziun dalla diocesa ed ord il plenum ei la sesida intensiva e con-structiva dil cussegl dils spirituals ida a fin cun il plaid digl uestg.

LA QUOTIDIANA